

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista wa Sabato la Laodikia - Nambari ya Kumi na Saba

Jeff Pippenger

2025-12-23

Nambari Kumi na Saba

Tulimalizia makala iliyopita kwa mjadala ambao haukukamilika kuhusu unabii wa Abramu na Paulo, ambao, mstari juu ya mstari, unaonyesha kipindi cha miaka 430, kilichojumuisha miaka 30 ikifuatiwa na miaka 400. Nadhani kuna baadhi huko katika ulimwengu wa teolojia wanaoweza kuona miaka 30 kama kipindi kinachofuata miaka 400, lakini kwa kawaida miaka hiyo thelathini huwekwa mwanzoni mwa kipindi. Je, ni 400 ikifuatiwa na 30, au 30 ikifuatiwa na 400? Ni thelathini ikifuatiwa na mia nne, maana wapo mashahidi wengi wa kuthibitisha kuwepo kwa kipindi cha miaka thelathini, kilichounganishwa na kufuatiwa na kipindi cha pili cha kinabii.

Yusufu alikuwa na umri wa miaka thelathini alipoanza kumtumikia Farao katika Mwanzo 41:46. Kisha yakaanza miaka saba ya utele, iliyofuatwa na miaka saba ya njaa. Yusufu, kama mfano wa Kristo, alipokuwa na miaka thelathini, kulifuata vipindi viwili vya siku 2520. Kristo alipokuwa na miaka thelathini, kulifuata vipindi viwili vya siku 1260, ambavyo kwa pamoja ni siku 2520; ambavyo navyo vinahusiana na mara saba juu ya falme mbili.

Daudi alikuwa na miaka thelathini alipokuwa mfalme, na alitawala kwa miaka arobaini kama ilivyoandikwa katika 2 Samweli 5:4. Daudi ni mfano wa Kristo, na Kristo alipokuwa na miaka thelathini, alibatizwa kisha akapelekwa nyikani kwa siku arobaini, na kisha baada ya kufufuka kwake, ambako kulionyesha kwa mfano na ubatizo wake, alikaa na kuwafundisha wanafunzi ana kwa ana kwa siku arobaini. Msalabani, uharibifu wa Yerusalemu uliahirishwa kwa rehema kwa miaka arobaini, sambamba na miaka arobaini ya kuangamia jangwani mwanzoni mwa historia ya agano lao.

Ezekieli alikuwa na miaka thelathini alipoitwa kuwa nabii katika Ezekieli 1:1. Sitatumia muda sasa kujadili kipindi kilichofuata baada ya Ezekieli kutimiza miaka thelathini, bali nitaingiza muhtasari mfupi wa AI wa mambo yaliyothibitishwa kuhusu muda ambao huduma yake ilidumu. "Unabii wa Ezekieli ni miongoni mwa uliowekwa tarehe kwa usahihi zaidi katika Agano la Kale, ukiwa na tarehe 13 mahususi zilizotolewa katika kitabu chote. Tarehe hizi zote zinahesabiwa kuanzia mwaka wa uhamisho wa Yehoyakini (597 Kabla ya Kristo kama mwaka wa kwanza), hivyo kutoa mfumo wa mpangilio wa nyakati ulio wazi unaoenea takriban miaka 22."

Yesu alikuwa na umri wa miaka thelathini alipobatizwa, na kisha akathibitisha agano na wengi kwa muda wa wiki moja.

Mpinga Kristo anaongozwa kinabii na mfano wa Kristo, na kama vile Kristo alitumia miaka thelathini katika maandalizi ya kuanza kazi Yake kama Kuhani Mkuu wa Mbinguni, kipindi cha kinabii cha miaka thelathini ya maandalizi, kilichotambuliwa kwa ajili ya Mpinga Kristo, kilikuwa

kuanzia kuondolewa kwa “kila siku” mnamo 508 hadi 538. Wakati upapa ulipopewa mamlaka kama kuhani mkuu bandia, kama vile Kristo alipotiwa mafuta kwa uwezo katika ubatizo Wake, kwa maana miaka 1260 ya giza la kipapa ingelingana na siku 1260 za nuru safi za Kristo kuanzia ubatizo Wake hadi msalabani, jambo linaloendana na jeraha la mauti la upapa mwaka 1798.

Hakuna kati ya vipindi hivi vya awali vya sehemu mbili vinavyoanza kwa kipindi cha miaka thelathini vinavyotangulia hatua ya kwanza ya Abramam katika mchakato wake wa agano wa hatua tatu. Kwa hiyo, cha Abramam ndicho cha kwanza kutajwa, ingawa kingeweza kuwa hivyo tu baada ya kuthibitishwa na ushuhuda wa pili wa Paulo. Paulo alipoandika maneno yake, unabii wa miaka 400 ukawa unabii wa miaka 430, ambapo miaka 30 ya kwanza imetengwa na kipindi cha mwisho.

Nashikilia, kwa kuzingatia tabia ya Kristo kama anavyowakilishwa kuwa Alfa na Omega, kwamba katika mchakato wa agano wa wale mia moja arobaini na nne elfu—ambao ndio omega ya unabii maradufu wa Abramam na Paulo wa miaka thelathini ikifuatiwa na miaka mia nne—unabii huo lazima uwe na mlingano wake katika omega ya historia ya agano, ambayo ndiyo historia ya kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Kipindi cha miaka thelathini, kikifuatiwa na kipindi kingine tofauti, kinapaswa kutimizwa kwa namna isiyotumia muda, bali kinatimiza unabii wa msingi wa Abramam wa miaka 430. Ingependeza ukalisoma tena tamko hilo lililotangulia, kisha urudi kwenye hoja hii na uendelee.

Yesu, Yusufu, Daudi na Ezekieli wote walikuwa na miaka thelathini ya maandalizi kwa ajili ya kazi ambayo ingewaakilisha watu wa Mungu katika siku za mwisho. Ezekieli nabii, Yusufu akimwakilisha Kristo Kuhani, na Daudi mfalme. Ishara nne, lakini moja ya ishara zinazowakilisha Kuhani Mkuu wa Mbinguni ina mwakilishi wa kibinadamu na wa Uungu. Mashahidi hao wanne wote wanakubaliana na miaka 30 ya Abramam, ikifuatiwa na kipindi cha kinabii.

Mpinga Kristo alikuwa miaka thelathini katika maandalizi, kisha akapewa mamlaka kwa miaka 1260 hadi alipoupata kifo chake cha kwanza mwaka 1798. Yeye ni ishara ya mauti ya pili, kwa kuwa hufa tena wakati wa rehema unapoisha. Mauti ya pili ni mauti ya milele. Tunamtumikia Mwokozi aliyefufuka, kwa maana Kristo hakufa milele; hakufa mauti ya pili. Wakati jeraha lake la kufa la upapa linapoponywa, Ufunuo kumi na tatu unaonyesha kwamba atatawala tena kwa miezi arobaini na miwili, ambayo inawakilisha kipindi cha kinabii, bila kipengele cha muda.

Anapofufuliwa wakati wa sheria ya Jumapili, jeshi linalopinga kazi yake linaundwa na wale waliofufuliwa mwishoni mwa siku tatu na nusu za Ufunuo kumi na moja. Nguvu mbili zilizofufuliwa, ambazo zote ni ishara, moja ya Sabato ya siku ya saba na moja ya jua, zinakuwa rejea kwa ulimwengu wote, wanadamu wanapofanya chaguo lao la mwisho kati ya uzima na mauti.

Wakati wa sheria ya Jumapili, Mpinga Kristo, ambaye pia ni mnyama, atawakilisha muungano wa utatu wa joka, yeye mwenyewe (mnyama), na nabii wa uongo. Nguvu hizo tatu zitaungana dhidi ya kanisa la Mungu, ambalo litaloinuliwa juu ya milima yote. Kanisa la Mungu lililoshinda liko katika maandalizi ya miaka thelathini, si miaka thelathini halisi, bali ni kipindi cha kinabii kilichoanzishwa ambacho kina “thelathini” kilichoambatanishwa nacho, na bado kinatumika kama unabii hata baada ya amri ya mwaka 1844, iliyobainisha kwamba matumizi ya wakati wa kinabii hayakuwa tena halali. Ni rahisi kuona kwamba hiyo miaka thelathini inawakilisha kipindi cha

maandalizi kwa nabii, kuhani na mfalme ambao, kama kanisa lililoshinda, watawakilisha ufalme wa utukufu. Mashahidi wanne wa Ezekieli, Kristo, Yusufu na Daudi wanawakilisha mamlaka ya ufalme wa Mungu katika kipindi kilekile ambacho upapa na muungano wa utatu wanaongoza dunia kuelekea Har-Magedoni.

Kanisa lililoshinda huinuliwa wakati wa sheria ya Jumapili nchini Marekani, na kulingana na ushuhuda wa Agano la Kale na Agano Jipya, watu wa agano, ambao ni mia arobaini na nne elfu, watakuwa ufalme wa makuhani.

Nanyi pia, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa kuwa nyumba ya kiroho, ukuhani mtakatifu, ili mtoe dhabihu za kiroho, zipendezazo kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. 1 Petro 2:5.

Makuhani walipaswa kuwa na umri wa miaka thelathini walipoanza kuhudumu hekaluni, kwa hiyo kuna kipindi kabla ya sheria ya Jumapili ambacho ukuhani unaandaliwa ili kutumika kama sadaka ya kutikisa ya malimbuko. Makuhani, ambao ni elfu mia moja arobaini na nne, wanaonyeshwa kama Walawi katika mchakato wa utakaso unaotekelezwa na Mjumbe wa Agano. Kuna kipindi cha kinabii kinachoelekea kwenye sheria ya Jumapili, ambacho ndani yake mchakato wa utakaso unaandaa huduma iliyotakaswa kwa ajili ya kipindi cha mvua ya masika. Maandalizi hukamilika wakati wa sheria ya Jumapili, hivyo kipindi cha miaka thelathini kinaashiria maandalizi ya makuhani, na kwa hiyo kinawiana na umri unaotakiwa kwa kuhani. Kristo kama Kuhani Mkuu alianza huduma yake akiwa na miaka thelathini, na kwa kuwa Yosefu ni mfano wa Kristo, yeye pia alianza huduma yake akiwa na miaka thelathini. Kristo bandia alikuwa katika maandalizi kwa miaka thelathini, hivyo tunao mashahidi watatu kwamba kipindi cha miaka thelathini kinaashiria maandalizi ya ukuhani.

"Suala kuu lililokaribia litawachuja wale ambao Mungu hajawateua, naye atakuwa na huduma safi, ya kweli, iliyotakaswa, iliyoandaliwa kwa ajili ya mvua ya mwisho." Ujumbe Uliochaguliwa, kitabu cha 3, 385.

Dada White anafundisha moja kwa moja kwamba kila wakati kanisa linapokuwa safi, Roho ya Unabii huwa inafanya kazi. Wakati suala kuu linapoondoa magugu, mtakuwa na huduma iliyotakaswa iliyoundwa na Yesu na Yusufu kuhani ambaye ni wa Kimungu na kibinadamu, Yesu na Ezekieli nabii, Yesu na Daudi mfalme. Wale wanaoandaliwa katika kipindi kinachoashiriwa na miaka thelathini, watakuwa miongoni mwa elfu mia arobaini na nne na wanawakilishwa kama manabii, makuhani na wafalme. Watu hao watatu wote ni vielelezo vya kibiblia vya kazi ya Kristo kama nabii, kuhani na mfalme, hivyo idadi ya thelathini inatuwezesha kuhitimisha kwamba katika kila moja ya makundi haya matatu yanayotokana na vielelezo vya kibiblia vilivyoandaliwa kwa miaka thelathini, yanapounganishwa na Kristo, yanawakilisha muunganiko wa Uungu na ubinadamu. Hivyo, wale makuhani wanaoandaliwa katika kipindi cha mfano cha miaka thelathini wanawakilishwa kama ishara ya Uungu uliunganishwa na ubinadamu.

Miezi 42 ya umwagaji damu wa mwisho wa kipapa hutokea wakati Kristo anapotembea miongoni mwa watu kwa miezi 42 kupitia wanafunzi wake. Miezi 42 ya utumwa na dhuluma inayoishia katika ukombozi, kama inavyowakilishwa na miaka 430 ya unabii wa maradufu wa Abram. Miaka mia nne ya Abram inaishia katika ukombozi wa Bahari ya Shamu, ambao ni mfano wa

kimaandiko wa jadi wa kufungwa kwa mlango wa rehema, mwishoni mwa miezi 42 ya kiishara ya papa.

Miezi arobaini na miwili inawakilisha kipindi cha mtihani kuanzia sheria ya Jumapili nchini Marekani hadi mlango wa rehema kwa wanadamu unafungwa. Hata hivyo, katika miezi hiyo arobaini na miwili, baada ya kipindi cha miaka thelathini cha maandalizi, Kristo anathibitisha agano kupitia watu wa mabaki. Kuhani bandia wa mpinga-Kristo anafikia mwisho wake kabisa, mahali pale pale ambapo Kristo alikufa katika mstari wake wa historia—ambapo ndipo pia Farao, mfalme wa Misri, alikufa katika mstari wake. Katika Mlima Karmeli manabii wa Baali waliuawa, hivyo ikiashiria kifo cha nabii wa uongo wakati wa sheria ya Jumapili. Wakati wa sheria ya Jumapili, kuna nabii wa uongo ambaye kisha atauawa, joka linalowakilishwa na Farao, na mnyama anayewakilishwa na upapa. Hawa wote wanawakilishwa wakati wa sheria ya Jumapili wakiwa katika mgongano na makuhani, wafalme na manabii wa Mungu. Kanisa linasafishwa kabla tu ya sheria ya Jumapili na karama ya unabii inarejeshwa—mahali pale pale ambapo nabii wa uongo anakufa. Kuanzia hapo na kuendelea, mapambano yanakuwa juu ya ujumbe wa unabii wa kweli au wa uongo.

Kipindi cha miaka thelathini cha ishara kinaashiria kipindi kinachotangulia sheria ya Jumapili. Muda huo ni muda wa maandalizi kwa makuhani, kwa maana Kristo ndiye mfano wao katika mambo yote, kwa kuwa hawa ni wale wamfuatao Mwanakondoo. Ndani ya miaka thelathini ya kwanza ya unabii wa Abram, agano lilianzishwa, hivyo kubainisha kwamba chochote kile kinachowakilishwa na kipindi cha maandalizi kwa makuhani, ndicho kipindi ambacho Bwana anafanya upya agano lake na elfu mia arobaini na nne, kama inavyoonyeshwa kwa mfano katika historia ya alfa ya Abram. Muda huo ni wakati wa maandalizi kwa makuhani wanaoanza kuhudumu wakati wa sheria ya Jumapili, wakiwa na umri wa miaka thelathini, wanapopakwa mafuta kwa Roho Mtakatifu kama vile Kristo alivyopakwa wakati wa ubatizo wake. Ukweli mwingine unaoweza kutolewa kutoka katika historia ya alfa ya Abram ni kwamba chochote kinachoakisiwa na kipindi kinachoelekea kwenye sheria ya Jumapili, kinapaswa kuwa cha uzito mkubwa, kwa maana omega daima ni yenye nguvu kuliko alfa. Sheria ya Jumapili ndiyo omega inayowakilishwa na tarehe 22 Oktoba 1844, msalaba, Pasaka nchini Misri, na kadhalika.

Sheria ya Jumapili inaashiria mwisho wa kipindi kinachoakisiwa na kipindi cha miaka thelathini. Imeashiriwa mapema na karibu kila hadithi kuu ya wokovu, na pia ni mwisho wa historia ya agano la watu walioteuliwa iliyoanza na Abram. Kwa uzito wa aina hiyo wa ushahidi wa kinabii kuhusu mwisho wa kipindi hicho, na madhumuni mazito ya kipindi chenye, sehemu ya kuanzia ingekuwa ipi?

Kuna kipindi cha kinabii kinachowakilishwa na miaka thelathini ambacho, kwa ushuhuda wa mashahidi wengi, kinaishia kwenye sheria ya Jumapili. Katika hatua hiyo, kuna kipindi kinachofuata kinachowakilishwa na thamani mbalimbali za kihesabu, na kila kimoja cha vipindi hivyo kinatoa ushuhuda wa mstari wa historia ya kinabii unaofuata sheria ya Jumapili. Baadhi ya vipindi hivyo vinawakilisha mstari wa ndani wa historia ya kanisa, na vingine mstari wa nje wa dunia inayosonga kuelekea Armagedoni.

Huenda ikawa vyema katika hatua hii tujikumbushe kwamba tunakataa matumizi ya unabii wowote wa muda katika siku za mwisho kwa maana ya kuwakilisha tarehe zozote zinazoweza kutambulika, hadi siku na saa zitakaputangazwa mwishoni mwa mapigo. Nitatumia sura ya kumi na mbili ya Danieli kuonyesha hoja yangu ya kutotumia tena muda wa kinabii. Katika sura ya kumi na mbili kuna mistari mitatu inayobainisha muda wa kinabii.

Nikamsikia yule mtu aliyevikwa kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto; alipoinea mkono wake wa kuume na mkono wake wa kushoto kuelekea mbinguni, akaapa kwa yeye aishiye milele kwamba itakuwa kwa wakati, nyakati, na nusu; na atakapomaliza kuuvunja uweza wa watu watakatifu, ndipo mambo haya yote yatakapokamilika. Danieli 12:7.

Na tangu wakati dhabihu ya kila siku itaondolewa, na chukizo linalosababisha ukiwa litasimamishwa, kutakuwa na siku elfu moja mia mbili na tisini. Danieli 12:11.

Heri yeye anayengoja, na afikaye siku elfu moja mia tatu na thelathini na tano. Danieli 12:12.

Wamileraiti walikuwa na uelewa sahihi wa kila mmoja wa mistari hii mitatu. Maneno haya matatu ya unabii ni sehemu ya kweli zinazowakilisha misingi. Hata hivyo, uelewa wa Wamileraiti wa mistari hii ulitegemea kutumia kanuni ya siku kwa mwaka. Kwa kuwa "hakutakuwa tena wakati," mistari hii ni lazima iwe na matumizi mengine, maana unabii wote unazungumzia kipindi cha mvua ya masika. Mistari hii lazima iwe na uelewa wa mvua ya masika usiotumia muda kuunda ujumbe, na usiopingana na uelewa wa Wamileraiti kuhusu mistari hii. Mtazamo sahihi wa Wamileraiti kuhusu mistari wa katikati kati ya mistari hii mitatu, (mistari wa kumi na moja), ni kwamba unawakilisha kipindi cha sehemu mbili, kinachianza na kipindi cha miaka thelathini, kikifuatiwa na miaka 1260. Mistari wa kumi na moja unatambua kipindi cha miaka thelathini kinachotangulia sheria ya Jumapili, kama kinavyowakilishwa na kusimamishwa kwa chukizo la uharibifu.

Danieli sura ya kumi na mbili ni sura katika Neno la Mungu inayoweza wazi mchakato wa utakaso wa watu wa Mungu unaotokea katika siku za mwisho, wakati wa mwisho, wakati ambapo unabii kutoka katika kitabu cha Danieli unafunuliwa. Katika aya ya kumi na moja tunapata unabii ambao waasisi waliuelewa kwa usahihi kuwa ni kipindi cha miaka thelathini kinachongoza kuingia katika kipindi cha miaka 1260. Katika sura ya kumi na mbili, unabii wa aya ya saba, ya kumi na moja na ya kumi na mbili wote wametiwa muhuri hadi wakati wa mwisho. Wakati wa mwisho, unabii hao watatu lazima wafunuliwe, kwa kuwa Neno la Mungu halishindwi kamwe. Katika sura hiyo hiyo, uwakilishi ulio wazi zaidi wa kufungwa kwa muda wa rehema kwa wanadamu katika Biblia unawekwa wazi; hivyo sura ya kumi na mbili bila shaka, na kwa namna mahususi zaidi, inaainisha mwisho wa Uadventista kuliko mwanzo wake.

Vipindi vitatu vya kinabii katika Danieli sura ya kumi na mbili viliwekwa muhuri katika ile sehemu yenyewe ya Maandiko ambako kutia muhuri na kuondoa muhuri hupata ufafanuzi wake mkuu wa kinabii. Vipindi hivyo vitatu vya kinabii hufunguliwa katika historia ya wale mia arobaini na nne elfu, kwa kuwa Alfa na Omega siku zote huonyesha mwisho wa jambo pamoja na mwanzo wa jambo hilo. Kinachofunguliwa katika vipindi vitatu vya kinabii vya sura ya kumi na mbili kinawakilisha kuondolewa kwa muhuri wa mwisho wa Neno la kinabii la Mungu.

Kuondolewa huko kwa muhuri kunawekwa wazi katika Ufunuo sura ya kwanza wakati Ufunuo wa Yesu Kristo unaondolewa muhuri, kabla tu ya kufungwa kwa kipindi cha rehema. Aya ya kumi na moja ya Danieli sura ya kumi na mbili ni sawa na uwakilishi wa kwanza wa Abram na Paulo wa unabii wa sehemu mbili ulioanza kwa kipindi cha miaka thelathini.

Matamko matatu ya unabii katika Danieli sura ya kumi na mbili ni vipindi vya kiishara ambavyo hufunuliwa katika hatima ya wakati wa mwisho, na kufunuliwa huko huleta utakaso wa mwisho wa watu wa Mungu. Wa kwanza kati ya matamko hayo matatu hutolewa na Kristo mwenyewe, na anapoutangaza unabii huo anasimama juu ya maji akiwa amevaa kitani, akitambulisha mwisho wa kipindi cha kinabii kinachowakilishwa kuwa miaka 1260, na kufafanua mwisho wa kipindi hicho kuwa ni mwisho wa kutawanywa kwa nguvu za watu wa Mungu. Watu wa Mungu katika siku za mwisho ni wale laki moja na arobaini na nne elfu, nao wametawanywa.

Siyo tu kwamba Kristo amesimama juu ya maji akijibu swali; swali hilo linaanza kwa maneno "Hata lini?". "Hata lini?" ni ishara ya kinabii ambayo pia huulizwa kwa Yesu; katika Danieli sura ya nane, aya ya kumi na tatu, swali hili linaulizwa: "Hata lini?"

Na mmoja akamwambia yule mtu aliyevikwa kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, hata lini kutakuwa mwisho wa maajabu haya?

Nikamsikia yule mtu aliyevikwa kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, alipoinua mkono wake wa kuume na mkono wake wa kushoto kuelekea mbinguni, akaapa kwa yeye aishiye milele ya kwamba itakuwa kwa wakati mmoja, nyakati mbili, na nusu ya wakati; na atakapomaliza kuvunja nguvu za watu watakatifu, ndipo mambo haya yote yatakamilika. Danieli 12:6, 7.

Swali lililowasilishwa kwa Yesu, akiwasilishwa kama mtu aliyevikwa kitani, katika maono ya mto Hidekeli ni, "Hata lini yatakuwa mwisho wa maajabu haya?"; na katika maono ya mto Ulai Yesu, akiwasilishwa kama Palmoni (yule mtakatifu fulani), anaulizwa, "Maono kuhusu sadaka ya kila siku, na maasi ya uharibifu, yataendelea kwa muda gani, hata kutoa patakatifu pamoja na jeshi vikanyagwe chini ya miguu?"

Dada White anasema kwamba maono yaliyotolewa kwa Danieli kando ya mito mikubwa ya Shinari sasa yako katika mchakato wa kutimia, na katika uhusiano na maono yote mawili ya mto, Yesu huulizwa 'swali' la kinabii, ambalo kila mara hutoa sheria ya Jumapili kama 'jibu.' Hata hivyo, majibu yote mawili yanawasilishwa katika muktadha wa muda wa kinabii, uliokoma mwaka 1844. Waasisi walitambua kwa usahihi jibu la swali la sura ya nane na maono ya mto Ulai, na walielewa kwamba mwaka 1798 ndipo kuitawanya nguvu za watu wa Mungu kulikoma. Lakini baada ya 1844, wakati 'utumiaji wa muda' wa Neno la kinabii la Mungu ulikoma, swali la kinabii "Hata lini?" linarudia uelewa wa waasisi kama 'hata siku 2300; ndipo patakatifu patatakaswa' wakati wa sheria ya Jumapili inayokuja upesi, na "yote" "maajabu" katika maono ya mwisho ya Danieli yatatimizwa, wakati kutawanyika kwa watu watakatifu kwa siku tatu na nusu za mfano kunapokwisha.

Maono ya mto Hiddekel ya sura tatu za mwisho za Danieli na maono ya mto Ulai ya sura ya saba hadi ya tisa yametambuliwa na Dada White kama "mito mikuu ya Shinari." Wataalamu wote wa

historia na wa Biblia wanakubali kwamba kuna mito miwili tu inayohusishwa na Shinari, na yote ni mito mikuu. Mito hiyo miwili ni Tigrisi (Hiddekel) na Eufirati. Mto Ulai si Eufirati wa Shinari; ni mfereji mdogo uliotengenezwa na binadamu huko Uajemi, si katika Shinari. Mto Ulai katika maono yanayobeba msingi na nguzo kuu ya Uadventista haupo Shinari, ilhali nabii mwanamke anautambua Ulai kuwa Eufirati, mmoja wa mito mikuu ya Shinari.

Maono ya Hiddekel yanawasilisha historia ya nje ya yule joka, yule mnyama na yule nabii wa uongo wanaouongoza ulimwengu hadi Harmagedoni, na maono ya Ulai yanawakilisha kazi ya Kristo ya kuunganisha Uungu Wake na ubinadamu wa mwanadamu. Kwa namna ya kinabii, uvuvio hutumia Mto Ulai kama shahidi wa pili pamoja na Mto Frati ili kutambulisha kazi inayotekelezwa na Kristo katika kuunganisha Uungu Wake na ubinadamu.

Euphrates na Tigris zote mbili zilitokea Edeni na hupitia katika urefu wote wa historia ya agano. Zinapoingia katika nguzo kuu ya Uadventista tarehe 22 Oktoba, 1844, Euphrates inaunganishwa na mfereji wa Ulai uliotengenezwa na binadamu ili kuwakilisha muunganiko wa Uungu na ubinadamu, unaotekelezwa kwa imani ya wale wanaowakilishwa kama mia na arobaini na nne elfu. Ulai inawakilisha jaribio juu ya mamlaka ya Neno la kinabii la Mungu, kwa kuwa inaweka mamlaka ya Ellen White, anayebainisha mto wa Uajemi Ulai kuwa mojawapo ya mito mikuu ya Shinari, kinyume na wataalamu wa ulimwengu.

Ishara ya Mto Ulai inawakilisha mtihani kati ya neno la mwanadamu na Neno la Mungu. Je, wanadamu wako sahihi, au maneno yaliyowasilishwa na Dada White ndiyo sahihi? Je, Mto Ulai unawakilisha mto mmoja katika Uajemi, au unawakilisha mto wa kinabii unaoundwa na maji kutoka Edeni yaliyochanganyika na maji kutoka kwa wanadamu?

Huenda kukawa na njia nyingi za kutatua mtanziko huu niliouibua, lakini nitaweka wazi baadhi ya mawazo ili uone hoja yangu. Je, wanahistoria na wanatheolojia wa kidunia wako sahihi na Dada White amekosea? Hakuna anayebishia kwamba "mito mikuu ya Shinari" ni Tigrisi na Frati. Hivyo, Dada White anapotambua mto Ulai huko Uajemi kuwa mto mkuu wa Shinari, je, yeye ni nabii wa uongo? Au, je, yeye ni nabii wa kweli aliyekosea? Ni makosa mangapi ambayo nabii wa kweli anaweza kufanya kabla hajavuka mstari na kuwa nabii wa uongo? Au, je, wanahistoria ndiyo waliokosea? Au, je, kwa kweli yeye yuko sahihi? Au, je, wanahistoria na Dada White wote wawili wako sahihi? Niliibua mtanziko huu kwa kusudi la kutumia ufafanuzi wa mtanziko huu kama hoja ya nyongeza kuhusu yule mtu aliyevaa kitani, aliyesimama juu ya mto, ambaye aliulizwa, "Hata lini?" katika maono yote mawili ya mto Hidekeli na mto Ulai.

Katika sura ya nane ya Danieli, Danieli yuko Susa, huko Uajemi, na Susa iko kwenye Mto Ulai ambao, kwa sababu ya tasnia ya kilimo, unajumuisha mto wa asili na pia mfululizo wa mifereji ya maji iliyojengwa na binadamu. Ulai unapotiririka chini umbali wa takriban maili mia moja hamsini zaidi, unaungana na muunganiko wa mito Tigrisi na Eufirati. Tigrisi na Eufirati zilizoanzia Edeni hatimaye huungana, na zinapoungana, Mto Ulai kutoka Uajemi hujiunga katika mahali hapo hapo. Mto Ulai unapokutana na mfumo wa vinamasi vya Tigrisi katika muunganiko wa Tigrisi na Eufirati, Ulai unakuwa sehemu ya maji yanayounda mito mikuu ya Shinari. Wanahistoria wako sahihi, na vivyo hivyo Dada White.

Wakati Dada White anapotambua maono ya Ulai katika sura ya nane, anabainisha mto unaojulikana kwa mfumo wake wa mifereji ya maji ya kutengenezwa na binadamu unaounganisha mito ya Tigris na Eufrate, ambayo yanawakilisha vipindi viwili vya miaka 2520, vilivyohitimika mwaka 1798 na 1844.

Jina la kale la Mto Tigris ni Hiddekel, na kuhusiana na Mto Frati, mito hiyo miwili imetajwa kwa uwazi katika unabii kuwa inahusishwa na Ashuru na Babeli, ambao pia wametambuliwa kama simba wawili waliokusudiwa kuwaadhibu kondoo wa Mungu. Nguvu hizo mbili za kuleta ukiwa zilikuwa kielelezo cha mapema cha nguvu mbili za kuleta ukiwa za Roma ya kipagani na Roma ya kipapa, ambazo ni alama za mwanamume na mwanamke, au kanisa na dola. Roma ya kipagani ilikuwa mwanamume anayewakilisha utawala wa dola, na Roma ya kipapa ni mwanamke najisi wa utawala wa kanisa. Ashuru alikuwa mwanamume na Babeli mwanamke katika uhusiano wao wa kinabii, hivyo kuutambulisha Mto Tigris kama mwanamume na Mto Frati kama mwanamke.

Mto Tigris ni mto wa utawala wa dola uliodumu hadi mwaka 1798, na Mto Frati wa utawala wa kanisa ulidumu hadi mwaka 1844. Mto Frati ilibidi ufike hadi mwaka 1844, kwa kuwa ujumbe wa 1844 ulihusu Babeli, (Frati) ambayo ilianguka tena mwaka 1844. Frati ulipotoa maporomoko ya maji mwaka 1844, Mto Ulai, ambao pia ulikuwa umejiunga kwenye makutano ya mito kama ishara ya matendo ya kibinadamu, ukachanganyika na maji ya mto mwingine. Mto wa utawala wa dola ulizibwa kwa bwawa mwaka 1798, wakati mamlaka ya kiraia yalipoondolewa kutoka kwa utawala wa Kipapa. Katika mwaka huo huo Marekani ilianza kutawala kama mnyama wa nchi na ufalme wa sita wa unabii wa Biblia. Mto Tigris ulizibwa mwaka 1798, mahali ambapo hatimaye dola litalazimisha ulimwengu wote kuvunja lile bwawa, ambalo sasa linazuia mafuriko ya mateso ya Kipapa yanayokaribia kuufagia ulimwengu kama gharika kubwa isiyozuilika. Ukuta huo, au bwawa hilo, ni ukuta wa utenganisho kati ya kanisa na dola.

Mnamo 1844, mito Frati na Ulai yote miwili hutambulisha ujumbe wa 1844 kuwa ni anguko la Babeli, na pia kuwa ndiyo kazi yenyewe ambayo Kristo alianza mwaka 1844, ambapo, kama Mjumbe wa Agano, alitakasa—kwa kuwaondolea—maji ya Babeli na matendo ya kibinadamu kutoka kwa watu waliotarajiwa kuingia katika patakatifu Pake—watu waliokuwa wanahitaji kutakaswa kabla ya kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu. Kutakaswa kwa mwisho kwa watu hao kulikamilishwa kupitia mvua iliyomwagika kwa njia ya ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane, na matone hayo ya mvua ya ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane yalidistiliwa kutoka kwenye maji ya Tigrisi, wafuasi wa Miller walipotambua Roma ya kipapa na mwaka 1798, na walipotambua anguko la Babeli na kutakaswa mapema kabla ya mlango kufungwa kwa njia ya ujumbe huo, au tuseme—wakatakaswa na mvua iliyotoka katika maji yaliyodistiliwa ya mito Ulai, Tigrisi na Frati, walipowasilisha ujumbe wa Danieli 8:14, na kutimiza ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane kabla ya kufunguliwa kwa Siku ya Upatanisho ya mfano halisi.

Kristo anaposimama juu ya maji ya Hiddekel katika aya ya saba ya sura ya kumi na mbili ya Danieli, anasimama juu ya maji ya Tigris, maji ya utawala wa dola katika maono yanayoainisha harakati za mwisho za utawala wa kibinadamu zinazopelekea kufungwa kwa mlango wa rehema. Anasimama hapo akijibu swali la aya iliyotangulia, kama vile katika maono ya Mto Ulai, yule mtu aliyevikwa kitani, ambaye huko ni Palmoni, Mwenye Kuhesabu wa Ajabu, anatoa jibu kwa swali

la aya iliyotangulia. Katika matukio yote mawili mazungumzo ni ya mbinguni kati ya malaika na Kristo, na katika yote mawili swali ni, "Hata lini?"

Jibu ni hadi siku 2300; katika sura ya nane na sura ya kumi na mbili ni “wakati, nyakati na nusu ya wakati.” Jibu hueleweka kuwa miaka 2300 na 1260, lakini mwaka 1844 Mungu aliweka marufuku juu ya matumizi ya muda ndani ya ujumbe wa kinabii, kwa maana muda haupo tena. Jibu la Palmoni, yule mtu aliyevikwa kitani, ni lipi kwa kizazi chake cha mwisho? Swali la “Hata lini?” limeonyeshwa kwa ushahidi mwingi kwamba linaitambua sheria ya Jumapili kuwa jibu la swali hilo; basi, je, patakatifu hutakaswa wakati wa sheria ya Jumapili, na je, “maajabu haya yote” hukamilika wakati wa sheria ya Jumapili? Ni “maajabu” gani yanayokamilika wakati wa sheria ya Jumapili, na “maajabu” hayo yalianza lini?

Ndipo mimi Danieli nikatazama, na tazama, walikuwepo wengine wawili, mmoja ukingoni mwa mto upande huu, na mwingine ukingoni mwa mto upande ule. Na mmoja akamwambia yule mtu aliyevikwa kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, Hata lini itakuwa mwisho wa maajabu haya?

Nikasikia yule mtu aliyevikwa kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, alipoinua mkono wake wa kuume na mkono wake wa kushoto kuelekea mbinguni, akaapa kwa yeye aishiyemilele kwamba itakuwa kwa muda, nyakati, na nusu; na atakapokwisha kutawanya nguvu za watu watakatifu, ndipo mambo haya yote yatamalizika. Danieli 12:5-7.

Swali la kifumbo la “Hata lini?” linaashiria sheria ya Jumapili, na malaika hakuuliza “sheria ya Jumapili itakuwa lini?”, bali “mwisho wa maajabu utakuwa lini?”. “Maajabu” hayo huishia kwenye sheria ya Jumapili, basi maajabu yanayopelekea sheria ya Jumapili ni yapi? Au, kuwa sahihi zaidi, ni nini yale “maajabu” yanayowakilishwa katika maono yaliyotolewa na Hiddekel, yanayowakilishwa katika sura ya kumi hadi kumi na mbili? Tukibaini “maajabu” ni nini, huenda tukagundua ni lini “maajabu” yanaanza. Katika Danieli kumi, Gabrieli anaainisha wazi lengo lake katika mwingiliano wake na Danieli wakati wa maono.

Sasa nimekuja kukufahamisha yale yatakayowapata watu wako katika siku za mwisho; kwa maana maono hayo bado ni ya siku nyingi. Danieli 10:14.

Gabrieli alikuja kuwafanya watu wa Mungu waelewe yatakayowapata katika siku za mwisho. Kukubali kwamba unabii katika Danieli sura ya kumi na mbili uliueleweka kwa usahihi na Wamileraiti, halafu kutumia ukiri huo kukataa matumizi ya sura hiyo kwa siku za mwisho, ni kupinga kusudi alilotaja Gabrieli. Mara tu Gabrieli anapoanza masimulizi ya kinabii katika mstari wa kwanza wa sura ya kumi na moja hadi mstari wa tatu wa sura ya kumi na mbili, historia inayowakilishwa ni maelezo ya kinabii ya nje kuhusu jinsi joka, mnyama na nabii wa uongo wanavyoiongoza dunia hadi Har-Magedoni. Kuna vifungu ndani ya sura hiyo vinavyoeleza watu wa Mungu wakiteswa, lakini historia ya sura ya kumi na moja kimsingi ni ufunuo wa nje. Hii ina maana kwamba sura ya kumi na sura ya kumi na mbili zinawakilisha alfa na omega ndani ya maono ya mwisho ya Danieli, kwa kuwa, tofauti na sura ya kumi na moja, zote mbili zinaeleza ujumbe wa ndani unaotambua kutia muhuri wale mia moja arobaini na nne elfu. Sura ya katikati ni uasi wa wanadamu kama unavyowakilishwa na mfalme wa kaskazini, papa wa Rumi; na sura ya

alfa, ya kumi, pamoja na sura ya omega, ya kumi na mbili, zinaeleza uzoefu wa ndani wa wale mia moja arobaini na nne elfu katika siku za mwisho. Sura zote tatu zinaelekeza kwenye mwisho wa kipindi cha rehema; sura ya alfa inaanza na hofu ya Mungu inayotenganisha makundi mawili ya waabudu, na mwishoni mwa sura hiyo Danieli anapewa nguvu maradufu, hivyo kutambulisha ujumbe wa malaika wa kwanza na wa pili. Sura ya kumi na mbili ni sura ya omega, nayo inatambulisha ujumbe wa hukumu wa malaika wa tatu.

Sura ya kumi na moja inaeleza kwa undani uasi wa wanadamu kuanzia uangamizi wa Yerusalemu hadi kufungwa kwa mlango wa rehema, ambao, kulingana na Dada White, ni kielelezo cha kufungwa kwa mlango wa rehema mwishoni mwa ulimwengu. Danieli sura ya kumi na moja inaanzia uangamizi wa Yerusalemu, maana Danieli ni miongoni mwa wale waliotekwa kupelekwa Babeli wakati wa uangamizi wa Yerusalemu mara tatu uliokuwa mfano wa uangamizi wa mji huo huo mwaka 70 BK, na kisha tena katika siku za mwisho kama inavyowakilishwa na ulimwengu.

Kulikuwa na matukio mawili halisi ya uharibifu wa Yerusalemu yaliyotokea katika siku ileile ya mwaka, yakiwa yametenganishwa na miaka mia sita sitini na tano. Matukio hayo mawili ya uharibifu yalikuwa ya mji ambamo Sanduku la Agano lilipaswa kuwepo. Shilo ilikuwa na sifa zilezile za kinabii na inawakilisha uharibifu wa kwanza wa mji ambamo uwepo wa Mungu ulikuwapo, au ulipaswa kuwapo. Dada White anapotumia uharibifu wa Yerusalemu kama ishara ya uharibifu wa siku za mwisho, anatoa maoni kuhusu hotuba ya Kristo kuhusu uharibifu wa Yerusalemu.

Shilo, na uharibifu wa Yerusalemu chini ya Nebukadneza na Tito, ni mashahidi watatu wa siku za mwisho, kama inavyowakilishwa na uharibifu wa mji wa Mungu. Shilo ni ujumbe wa malaika wa kwanza unaofundisha kumcha Mungu, jambo ambalo Eli hakulifanya, na kumpa utukufu, jambo ambalo Eli hakulifanya, kwa maana saa ya hukumu yake imekuja. Ujumbe wa malaika wa pili ndiko tunakopata maradufu, kama inavyowakilishwa na Nebukadneza na Tito. Uharibifu wa tatu wa Yerusalemu, katika siku za mwisho, uko katika kufungwa kwa mlango wa rehema, ambao ni mwisho wa hukumu.

Sura ya kumi na moja ni historia ya nje ya ujumbe wa malaika watatu. Iko katikati ya maono ya utengano ya sura ya kumi na miguso mitatu ya kutia nguvu iliyotokea siku ya ishirini na mbili ya maono ya Danieli. Hii inamaanisha kwamba sura ya kumi na mbili pia itahusu simulizi ya ndani kuhusu yale yanayowakuta watu wa Mungu katika siku za mwisho. Pia inamaanisha kwamba nuru ndani ya sura ya kumi na mbili ni angavu mara ishirini na mbili kuliko nuru katika sura ya kumi.

Katika maono ya Mto Ulai, Kristo pia aliulizwa, “Hata lini?” Mistari kumi na miwili ya awali iliyoongoza hadi swali katika mistari wa kumi na tatu ilitambulisha historia ya kinabii ya nje inayowakilisha maelezo muhimu kuhusu nguvu za unabii wa Biblia. Mistari hiyo kumi na miwili ilirudia tu na kupanua historia iliyowakilishwa katika sura ya saba. Historia ya kinabii iliyowasilishwa katika mistari hiyo inarudiwa na kupanuliwa katika sura ya kumi na moja, kuanzia nyakati za Wamedi na Waajemi. Nusu ya mwisho ya sura ya nane na sura yote ya tisa ni uwakilishi wa watu wa Mungu wa siku za mwisho uliotolewa na nabii Danieli. Maono ya historia ya kinabii yanayopatikana katika maono ya Mto Ulai yaliyoenea katika sura tatu, pamoja na uwakilishi wa

watu wa Mungu katika sura hizo kupitia mwingiliano wa Danieli na Gabrieli, ndiyo alfa hadi omega ya sura za kumi hadi kumi na mbili.

Kwa kuwa Hiddekel ni omega na Ulai ni alfa, nguvu inayowakilishwa na nuru iliyofunuliwa katika sura ya kumi na mbili, wakati wa mwisho unapofikiwa, ni angavu mara ishirini na mbili kuliko maono ambayo ndiyo nguzo kuu na msingi wa Uadventista. Hali ikiwa hivyo; nuru ya maono ya mwisho ya Danieli inatambulishwa moja kwa moja kama nuru inayohusishwa na watu wa Mungu katika siku za mwisho. Malaika anapomuuliza yule mtu aliyevikwa kitani, "Hata lini?" hadi mwisho wa maajabu haya, maajabu hayo ni wale wanaong'aa kama nyota milele na milele kama vile historia ya agano la Abramam inavyotoa mwangwi wa amri kwa Abramam atazame nyota. Maajabu katika Danieli kumi na mbili ni mabadiliko ya wanadamu kuwa bendera ya mia arobaini na nne elfu.

Katika sehemu ya awali tulitambua kwamba mstari wa kumi na moja wa Danieli kumi na mbili unaonyesha kipindi cha kinabii kinachojumuisha vipindi viwili, cha kwanza kikiwa miaka thelathini. Ili kutilia mkazo unaofaa kwenye mstari wa kumi na moja, nilienda kwenye mstari wa saba; kuonyesha ushiriki wa moja kwa moja wa Kristo katika maajabu anayoyatenda miongoni mwa watu Wake katika siku za mwisho.

Nikirejea kwenye mstari wa kumi na moja nataka kukukumbusha kwamba sura ya kumi na mbili inaitwa moja kwa moja "siku za mwisho" na Gabrieli. Katika siku za elfu mia arobaini na nne, siku ambazo wanawekwa muhuri na kuingia katika agano na Mungu; kulingana na kitabu cha Danieli, kutakuwa na ujumbe utakaofunguliwa ambao utaongezeka na kuwa kilio kikuu. Ujumbe huo unawakilishwa katika sura ya kumi na mbili na vipindi vitatu tofauti vya kinabii, ambavyo tayari vimefafanuliwa na Wamileraiti, na baadaye vikathibitishwa na Roho ya Unabii. Vipindi hivyo vitatu haviwakilishi wakati, kwa kuwa malaika yuleyule anayeinua mikono yake miwili mbinguni katika sura ya kumi na mbili, alinua mkono mmoja mbinguni katika Ufunuo sura ya kumi, akaapa ya kwamba hapatakuwapo tena wakati. Tangazo hilo la mwaka 1844 linamaanisha kwamba vipindi vitatu vya kinabii katika Danieli sura ya kumi na mbili ni vipindi vya mfano ambavyo havikukusudiwa kuwakilisha wakati.

Kwa hiyo, wakati kipindi cha katikati cha kinabii cha mfano katika Danieli sura ya kumi na mbili, sura ileile ambayo Mikaeli anasimama, ni kipindi cha mara mbili kinachoanza kwa muda wa miaka thelathini, ndipo unajua kwamba kipindi hicho cha mara mbili kinachoanza kwa miaka thelathini ndicho utimilifu kamili wa unabii wa alfa wa Abramam. Omega ya unabii wa wakati unaoanzisha historia ya agano ya watu waliochaguliwa inafikia utimilifu wake kamili katika sura ileile ambayo ndiyo kilele cha ushuhuda wa Danieli kuhusu yatakayowapata watu wa Mungu katika siku za mwisho.

Wakati wa mwisho, kitabu cha Danieli huondolewa mihuri yake na nuru inayozalishwa huwaweka muhuri watu wa Mungu. Wakati wa mwisho, kitabu cha Danieli huondolewa mihuri yake na nuru inayozalishwa inawakilishwa na vipindi vitatu vya kinabii ndani ya sura ya mwisho ya Danieli. Sura hiyo ndiyo omega ya sura tatu zinazounda maono ya Hiddekel, na maono ya Hiddekel ndiyo omega kwa sura tatu zinazowakilisha alfa ya maono ya mito ya Danieli. Mito iliyianza Edeni

hatimaye iliishia kwa Danieli, na kisha Neno la kinabii la Mungu likazileta kwenye harakati ya Wamilleriti ya malaika wa kwanza na wa pili, harakati ya alfa ya harakati mbili za malaika watatu. Miaka 1290 ya mstari wa kumi na moja ndiyo omega kwa unabii wa miaka 430 wa Abramumu na Paulo.

Kabla ya kuendelea katika Danieli 12 na uhusiano wake na unabii wa Abramumu, ni vyema kukumbuka ni nani Paulo. Paulo hakuwa tu mtume wa Mataifa, bali pia kwa umuhimu uleule aliwasilisha ujumbe wake kupitia Neno la kinabii la Mungu. Zaidi ya hilo, jambo muhimu zaidi ni kwamba Paulo alikuwa nabii wa vipindi vya mpango wa Mungu. Nabii wa vipindi ni nabii anayeinuliwa kuwaongoza watu wa Mungu kutoka kipindi kimoja kwenda kingine, kama vile Musa kutoka ibada ya madhabahu hadi ibada ya patakatifu, na Yohana Mbatizaji kutoka patakatifu pa duniani hadi patakatifu pa mbinguni. Paulo aliandika maelezo na kanuni nyingi zaidi kuhusu matumizi ya maana halisi kwa maana ya kiroho kuliko maandishi wote wengine wa Biblia kwa pamoja, kwa mbali! Aliinuliwa ili kufafanua mpito kutoka kwa maana halisi hadi maana ya kiroho katika muktadha wa watu wa agano wa Mungu.

Paulo ndiye kiungo kinachounganisha kati ya ahadi za agano kwa watu waliochaguliwa wa Ibrahimu, wakati ambapo watu hao waliochaguliwa walibadilika kutoka kuwa wa kimwili hadi wa kiroho. Ikiwa hujaelewa ipasavyo nafasi ya Paulo katika historia ya agano, huenda usione jinsi ilivyo mwafaka kimungu kwamba unabii wa muda wa kwanza wa watu wa agano la Mungu ni unabii wa sehemu mbili unaoanza na kipindi cha miaka 30. Unabii mmoja uliowekwa na baba wa watu waliochaguliwa, na walipobadilika kuwa watu waliochaguliwa wa kiroho, nabii wa enzi maalum aliinuliwa ili kutambua na kueleza mabadiliko hayo, na pia kuthibitisha unabii wa muda wa Abramumu kwa ushuhuda wa pili kutoka Agano Jipya unaolingana na ushuhuda wa kwanza kutoka Agano la Kale. Abramumu mwanzoni, kisha Paulo mwishoni, wanaashiria umuhimu wa 1290 katika siku za mwisho.

Tutaendelea katika makala ijayo.

Maono ya Zakaria kuhusu Yohana na Malaika yanatumika kwa uzito wa pekee kwa uzoefu wa watu wa Mungu katika matukio ya mwisho ya siku kuu ya upatanisho. Kanisa la masalia wakati huo litaletwa katika jaribu kubwa na dhiki. Wale wanaozishika amri za Mungu na imani ya Yesu watahisi ghadhabu ya joka na majeshi yake. Shetani huhesabu ulimwengu kuwa raia wake; amepata udhibiti hata juu ya wengi wanaodai kuwa Wakristo. Lakini hapa kuna kundi dogo linalopinga ukuu wake. Kama angeweza kuwafuta kutoka duniani, ushindi wake ungekamilika. Kama alivyowashawishi mataifa ya kipagani waangamize Israeli, vivyo hivyo, katika wakati ujao wa karibu, atachochea nguvu za uovu za dunia ziwaangamize watu wa Mungu. Watu watalazimishwa kutoa utiifu kwa amri za kibinadamu zinazokiuka sheria ya Mungu.

Wale waaminifu kwa Mungu watatishwa, watashutumiwa, na watatengwa. Watasalitiwa ‘na wazazi, na ndugu, na jamaa, na marafiki,’ hata kufikia mauti. Luka 21:16. Tumaini lao la pekee liko katika rehema za Mungu; ulinzi wao wa pekee utakuwa maombi. Kama vile Yohana alivyosihii mbele za malaika, vivyo hivyo kanisa la mabaki, kwa mioyo iliyovunjika na imani isiyotetereka, litasihii msamaha na ukombozi kupitia Yesu, Mwombezi wao. Wanatambua

kikamilifu udhambi wa maisha yao, wanaona udhaifu wao na kutostahili kwao; nao wako tayari kukata tamaa.

Mjaribu anasimama karibu kuwashtaki, kama alivyosimama kando kumpinga Yoshua. Anaonyesha mavazi yao machafu, tabia zao zenye kasoro. Anaweka wazi udhaifu wao na upumbavu wao, dhambi zao za kutokushukuru, na kutofanana kwao na Kristo, ambako kumedhalilisha Mkombozi wao. Anajaribu kuwaogofya kwa wazo kwamba hali yao haina matumaini, kwamba doa la unajisi wao halitaoshwa kamwe. Anatumaini kuharibu imani yao kiasi kwamba watasalimu amri kwa majaribu yake, na kuacha uaminifu wao kwa Mungu.

Shetani anao ufahamu sahihi wa dhambi alizowajaribu watu wa Mungu kuzitenda, naye analeta mashtaka yake dhidi yao, akitangaza kwamba kwa dhambi zao wamepoteza ulinzi wa Mungu, na akidai kwamba ana haki ya kuwaangamiza. Anawahukumu kuwa wanastahili kama yeye kuondolewa katika kibali cha Mungu. 'Hawa ndio,' asema, 'watu watakaochukua nafasi yangu mbinguni, na nafasi ya malaika walioungana nami? Wanadai kutii sheria ya Mungu; lakini je, wamezishika amri zake? Je, si wamejipenda wao wenyewe kuliko kumpenda Mungu? Je, si wameweka maslahi yao juu ya utumishi wake? Je, si wamevipenda vitu vya dunia? Tazama dhambi zilizotia doa maisha yao. Tazama ubinafsi wao, nia zao mbaya, chuki yao wao kwa wao. Je, Mungu atanifukuza mimi na malaika wangu kutoka mbele zake, na bado awatuze wale waliokuwa na hatia ya dhambi zilezile? Ee Bwana, huwezi kufanya hivi kwa haki. Haki inadai kwamba hukumu itolewe juu yao.'

Lakini ingawa wafuasi wa Kristo wametenda dhambi, hawajajitoa ili kutawaliwa na mawakala wa Shetani. Wametubu dhambi zao na wamemtafuta Bwana kwa unyenyekevu na majuto, na Mwombezi wa kimungu anawaombea kwa niaba yao. Yeye ambaye ameumizwa zaidi na ukosefu wao wa shukrani, anayejua dhambi zao na pia toba yao, hutangaza: 'Bwana na akukemee, Ee Shetani. Niliutoa uhai Wangu kwa ajili ya nafsi hizi. Wamechorwa katika viganja vya mikono Yangu. Huenda wana mapungufu ya tabia; huenda wameshindwa katika jitihada zao; lakini wametubu, nami nimewasamehe na nimewapokea.'

Mashambulizi ya Shetani ni makali, udanganyifu wake ni wa hila; lakini jicho la Bwana lipo juu ya watu wake. Mateso yao ni makubwa, miali ya tanuru yaonekana karibu kuwateketeza; lakini Yesu atawatoa kama dhahabu iliyojaribiwa motoni. U dunia wao utaondolewa, ili kupitia wao mfano wa Kristo ufunuliwe kikamilifu.

Wakati fulani Bwana huonekana kana kwamba amesahau hatari za kanisa lake na madhara ambayo maadui wa kanisa hilo wamelisababishia. Lakini Mungu hajasahau. Hakuna chochote katika dunia hii kilicho kipendwacho mno moyoni mwa Mungu kama kanisa lake. Si mapenzi yake kwamba sera za kidunia ziharibu sifa ya kanisa lake. Hawaachi watu wake kushindwa na majaribu ya Shetani. Atawaadhibu wale wanaomwakilisha vibaya, lakini atawarehemu wote wanaotubu kwa dhati. Kwa wale wanaomwomba nguvu ili kukuza tabia ya Kikristo, atawapa msaada wote unaohitajika.

Katika wakati wa mwisho watu wa Mungu wataugua na kulia kwa ajili ya machukizo yanayofanywa katika nchi. Kwa machozi watawaonya waovu juu ya hatari ya kuikanyaga sheria ya Mungu, na kwa huzuni isiyoweza kuelezwa watajinyenyekeza mbele za Bwana

katika toba. Waovu wataidhahiki huzuni yao na kukebehi wito wao wa dhati. Lakini huzuni kuu na unyenyekevu wa watu wa Mungu ni ushahidi usioweza kupingika kwamba wanapata tena nguvu na uungwana wa tabia uliopotea kwa matokeo ya dhambi. Ni kwa sababu wanamkaribia Kristo, kwa sababu macho yao yamekazia usafi wake mkamilifu, ndipo wanapotambua kwa uwazi uovu uliokithiri wa dhambi. Upole na unyenyekevu ndizo masharti ya mafanikio na ushindi. Taji ya utukufu inawasubiri wale wainamao miguuni pa msalaba.

Waaminifu wa Mungu, wale waombao, ni kana kwamba wamefichwa pamoja Naye. Wenyewe hawajui ni kwa kiasi gani wamelindwa kwa usalama. Wakisukumwa na Shetani, watawala wa ulimwengu huu wanatafuta kuwaangamiza; lakini lau macho ya watoto wa Mungu yangefunguliwa kama yalivyofunguliwa macho ya mtumishi wa Elisha kule Dothani, wangeona malaika wa Mungu wamepiga kambi kuwazunguka, wakizuia majeshi ya giza.

Watu wa Mungu wanapotesa nafsi zao mbele zake, wakiomba usafi wa moyo, amri hutolewa, 'Ondoeni mavazi machafu,' na maneno ya kutia moyo hunenwa, 'Tazama, nimekuondolea uovu wako, nami nitakuvika mavazi mapya.' Zekaria 3:4. Vazi lisilo na doa la haki ya Kristo huvalishwa juu ya watoto wa Mungu waliopimwa na kutiwa majaribuni, walio waaminifu. Mabaki waliodharauliwa wanavikwa mavazi ya utukufu, wala hawatatiwa unajisi tena na ufisadi wa dunia. Majina yao yanahifadhiwa katika kitabu cha uzima cha Mwana-Kondoo, yameandikishwa miongoni mwa waaminifu wa nyakati zote. Wamepinga hila za mdanganyaji; hawajageuzwa kutoka katika uaminifu wao kwa mngurumo wa joka. Sasa wako salama milele dhidi ya hila za mjaribu. Dhambi zao zinahamishiwa kwa mwasisi wa dhambi. 'Kilemba kizuri' kinawekwa juu ya vichwa vyao.

Wakati Shetani amekuwa akitoa mashtaka yake, malaika watakatifu, wasioonekana, wamekuwa wakipita huku na huko, wakiweka juu ya waaminifu muhuri wa Mungu aliye hai. Hawa ndio wasimamao juu ya Mlima Sayuni pamoja na Mwana-Kondoo, wakiwa na jina la Baba limeandikwa katika vipaji vya nyuso zao. Wanaimba wimbo mpya mbele ya kiti cha enzi, ule wimbo ambao hakuna mtu awezaye kujifunza ila wale mia na arobaini na nne elfu waliokombolewa kutoka duniani. 'Hawa ndio wafuatao Mwana-Kondoo kokote aendako. Hawa walikombolewa kutoka miongoni mwa wanadamu, wakiwa malimbuko kwa Mungu na kwa Mwana-Kondoo. Wala katika vinywa vyao hakukuonekana hila; kwa maana hawana doa mbele ya kiti cha enzi cha Mungu.' Ufunuo 14:4, 5.

Sasa yametimia kikamilifu maneno ya Malaika: "Sikiliza sasa, Ee Yoshua kuhani mkuu, wewe na wenzako wanaokaa mbele yako; kwa maana hao ni watu wa ajabu; kwa maana, tazama, nitaleta Mtumishi Wangu Chipukizi." Zekaria 3:8. Kristo amefunuliwa kama Mkombozi na Mwokozi wa watu wake. Sasa kweli mabaki ni "watu wa ajabu," kwa kuwa machozi na unyenyekevu wa hija yao vinatoa nafasi kwa furaha na heshima mbele za Mungu na Mwanakondoo. "Siku ile chipukizi la Bwana litakuwa zuri na tukufu, na tunda la nchi litakuwa bora na la kupendeza kwa wale walionusurika wa Israeli. Na itakuwa kwamba yeye aliyesalia Sayuni, na yeye aliyebaki Yerusalemu, ataitwa mtakatifu, kila mmoja aliyeandikwa miongoni mwa walio hai Yerusalemu." Isaya 4:2, 3. Manabii na Wafalme 587-592.